

LASTEN, NUORTEN
JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN
KOORDINAATIO

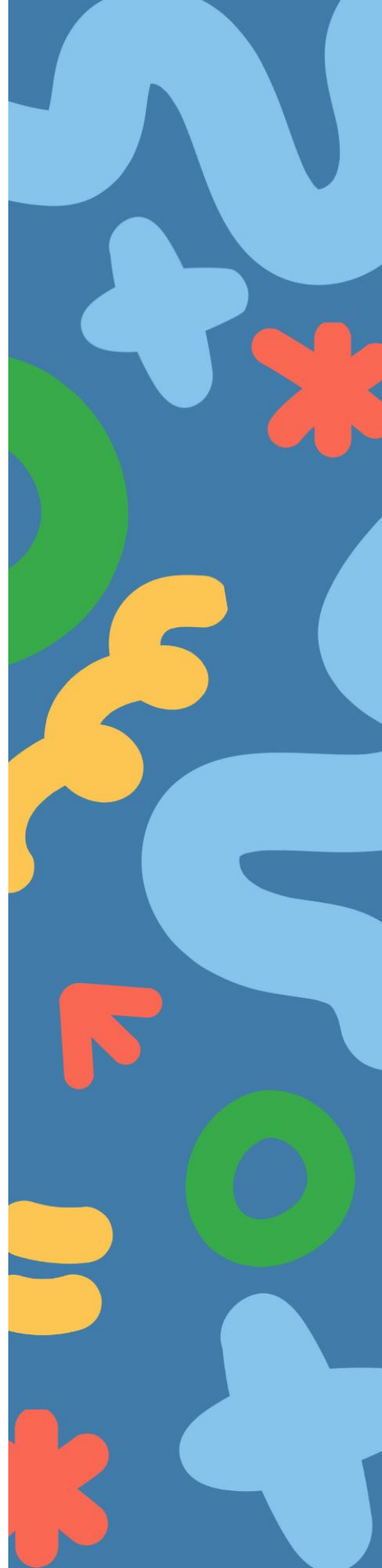
Euroopan unionin
osarahoittama

Hankesuunnitelmien tietopohja

**Valtakunnallinen Lasten,
nuorten ja perheiden
palveluiden kehittäminen ja
hyvinvoinnin edistäminen kohti
yhdenvertaisuutta (ESR+)
-teema**

Tilannekuvaraportti 2/2024

Lasten, nuorten ja
perheiden osallisuuden
koordinaation julkaisuja

**Euroopan unionin
osarahoittama**

1. painos, 2024

Kirjoittaja: Laura Ortju, Opetushallitus

Taitto: Emma Veini, Nuorten Akatemia

ISBN 978-952-13-6976-6 (pdf)

ISSN 2984-4215

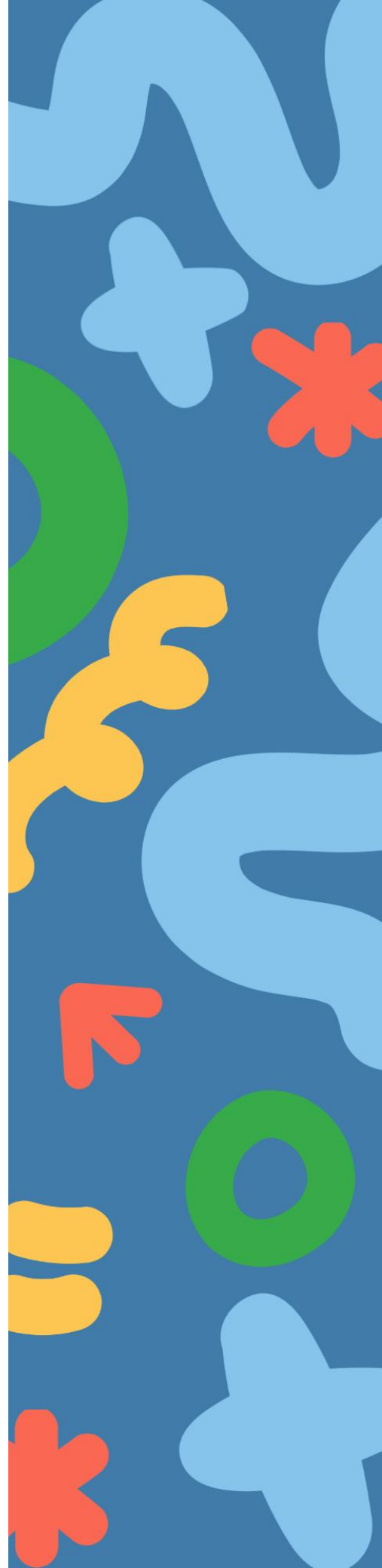
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio

www.osallisuudenkoordinaatio.fi

Lisätiedot julkaisusta: Elina Weckström, hankepäällikkö,

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio,

SOS-Lapsikylä, elina.weckstrom@sos-lapsikyla.fi

Johdanto

ESR+-rahoitus

Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+) tukee EU:n työllisyys-, sosiaali-, koulutus- ja osaamispolitiikkojen toteuttamista ja näiden alojen rakenneuudistuksia. Ohjelmakauden 2021-2027 teemana on Uudistuva ja osaava Suomi. Rahoitusta kohdennetaan työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukeviin kehittämishankkeisiin.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Tässä tilannekuvaraportissa tuodaan kootusti esiin valtakunnallisten erityistavoitteen 4.3 (yhdenvertaiseen osallisuuteen) alaisten lasten, nuorten ja perheiden palveluja kehittävien ESR+ -hankkeiden hankesuunnitelmissa mainittuja tietolähteitä. Raportissa tarkastellaan miten erityistavoitteen teemat (osallisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo) näkyvät tietopohjissa.

Raportin tiedot on kerätty ensimmäisellä rahoituskierröksellä (2023-2024) rahoitettaviksi valittujen hankekokonaisuuksien (N=12) hankesuunnitelmista.

Yleiskuva käytetyistä tietolähteistä

Suunnitelmista tunnistettiin kuusi tietolähdetyyppiä

- Valtakunnalliset ohjelmat, ohjaavat asiakirjat, yleissopimukset ja oppaat
- Valtakunnalliset seurantatutkimukset
- Muut tutkimukset
- Selvitykset
- Aikaisemmat hankkeet
- Hanketta varten tehdyt kartoitukset

2-6

Kussakin hankesuunnitelmassa käytettiin 2-6 tietolähdetyyppiä.

4-39

Lähdeviitteiden kokonaismäärä vaihteli 4-39 lähteeseen.

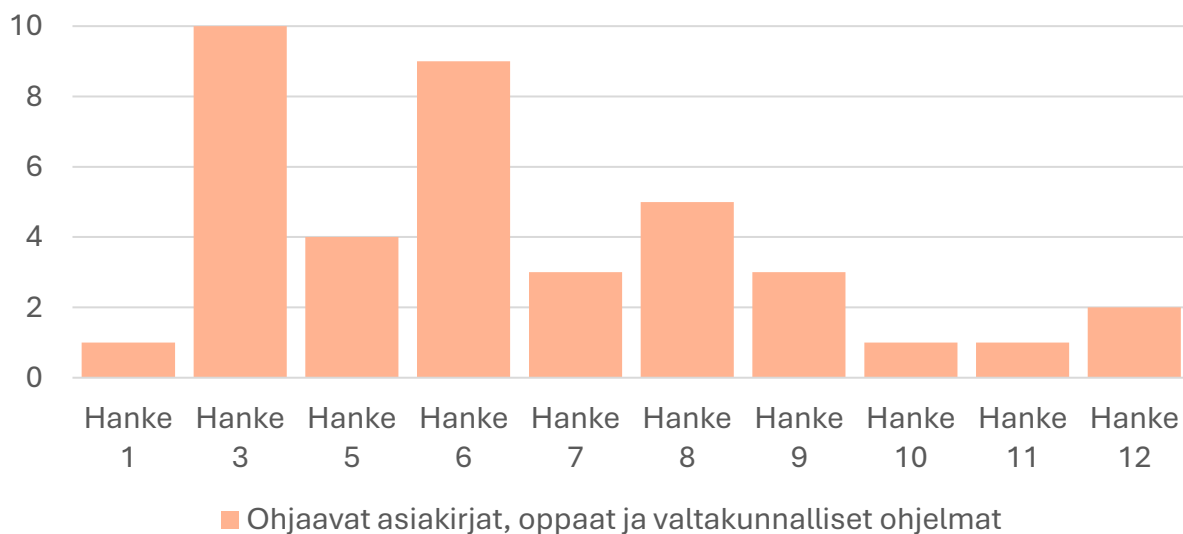

Valtakunnalliset ohjelmat, ohjaavat asiakirjat, yleissopimukset ja oppaat

Kymmenen hanketta oli käyttänyt hakemuksen tukena yhtä tai useampaa (1-10) valtakunnallista ohjelmaa, ohjaavaa asiakirjaa, yleissopimusta tai opasta.

Hallitusohjelmaan oli viitattu kolmessa, **kansalliseen lapsistrategiaan** neljässä ja valtakunnalliseen nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaan (**VANUPO**) yhdessä hankehakemuksessa. Opetushallituksen perusteasiakirjat oli mainittu kolmesti.

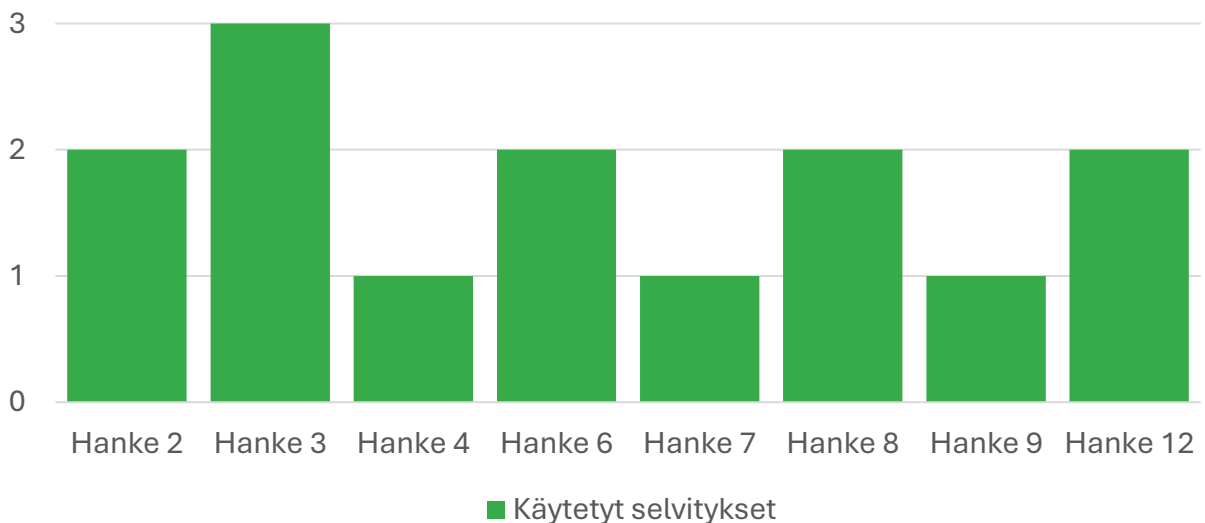
Yleissopimuksista oli viitattu lapsen oikeuksien sopimukseen ja Istanbulin sopimukseen kerran sekä vammaissopimukseen kahdesti. Muut käytetyt lähteet olivat viranomaisten, kuntien tai järjestöjen ohjeita, oppaita ja tietovarantoja.

Valtakunnalliset seurantatutkimukset

Valtakunnallisia seurantatutkimuksia oli käytetty kahdeksan hankkeen hakemuksissa seuraavasti:

- LIITU-tutkimus (3)
- Kouluterveyskysely (3)
- PISA-tutkimus (1)
- FinLapset-kysely (1)
- Move!-mittaukset (1)
- Liikuttaako?-kysely (1)
- LAKU-tutkimus (1)
- Lapsiuhritutkimus (1)
- THL:n lastenneuvolatilasto (1)
- Kelan lapsiperhe-etuustilasto (1)

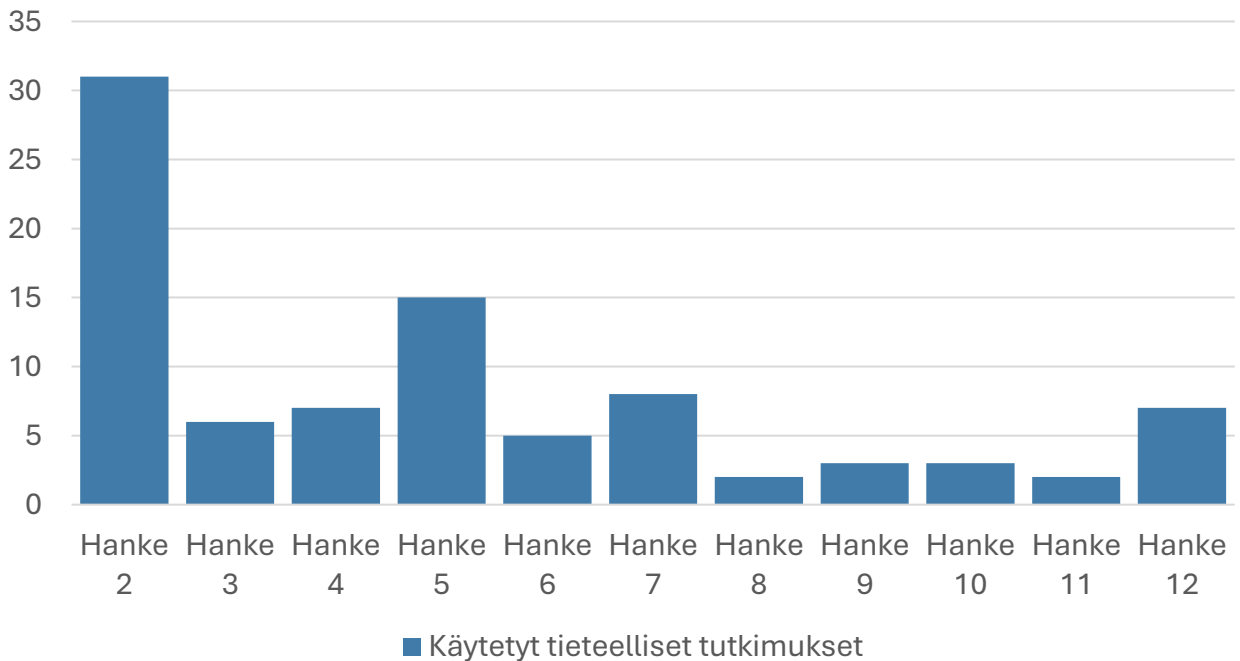

Muut tutkimukset

Yhtä hankehakemusta lukuun ottamatta kaikissa oli viitattu tutkimuksiin.

Tutkimusviitteiden määrä vaihteli 2-31 lähteen välillä.

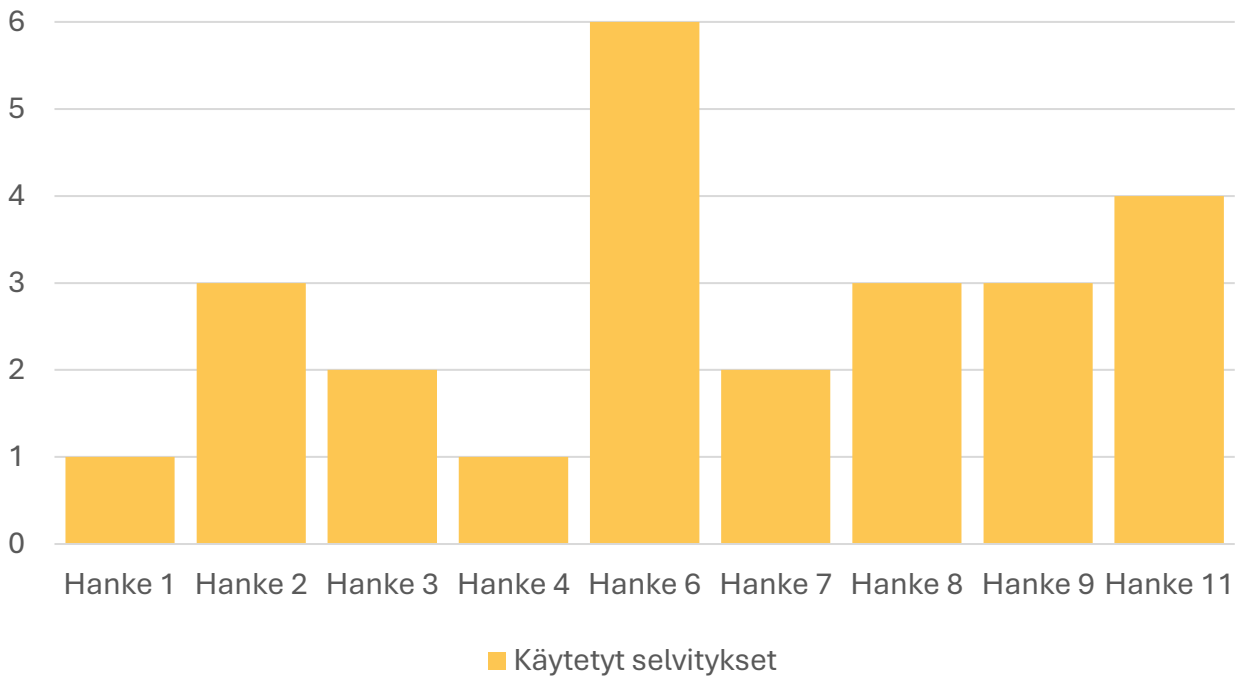
Tutkimukset liittyivät pitkälti palveluihin ja niiden yhteyteen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin. Erityistavoitteen teemat osallisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo näkyivät tutkimuksissa vähäisesti.

Selvitykset

Yhdeksän hanketta oli käyttänyt tietopohjanaan jotakin selvitystä hankkeen käsittelemästä ilmiöstä.

Selvitysten (N=25) laatijat olivat ministeriöitä (n=3), virastoja (n=1), tutkimuslaitoksia (n=3), kaupunkeja (n=3), järjestöjä (n=9) tai opinnäytetyön tekijöitä (n=6).

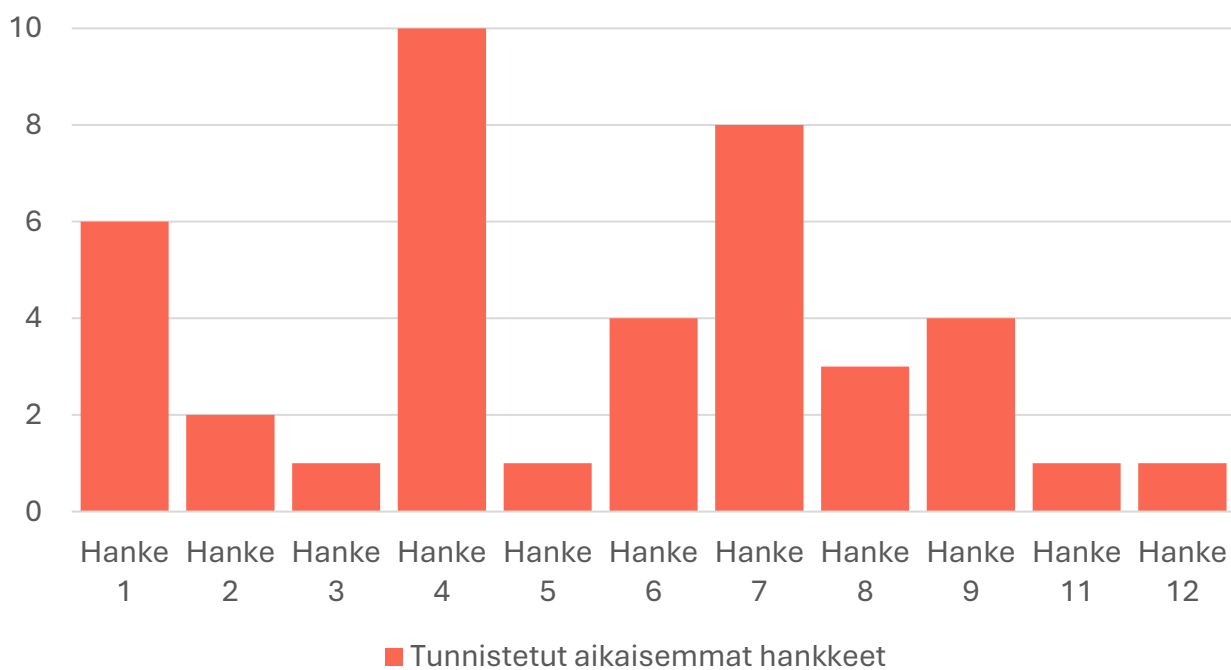

Aikaisemmat hankkeet

Yhtä hanketta lukuun ottamatta kaikki olivat käyttäneet hakemuksen pohjalla yhtä tai useampaa (1-10) aikaisempaa hanketta.

Kaksi hanketta rakentuu aiemman hankkeen pohjalle ja lisäksi kaksi hanketta vie edellisessä hankkeessa tuotettua toimintamallia uudelle toimialalle.

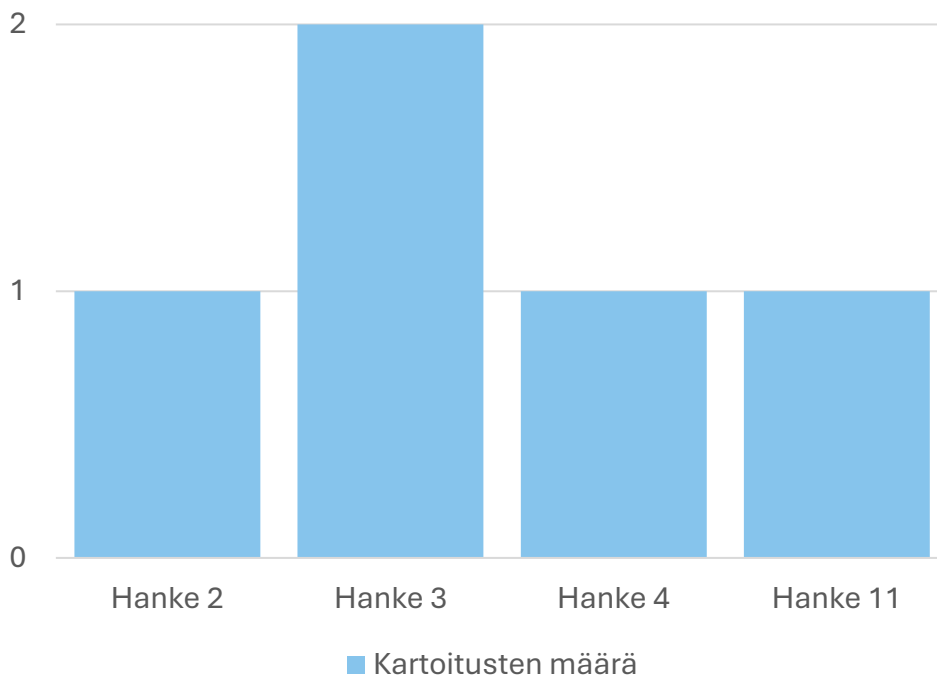
Hankesuunnitelmissa mainituista aikaisemmista hankkeista (N=41) 76 % oli hanketoimijoiden omia aiempia hankkeita ja 24 % muiden toteuttajien hankkeita.

Hanketta varten tehdyt kartoitukset

Neljä hanketta oli tehnyt hankehakemusta varten kartoituksen tai kartoituksia.

- Kyselyt ammattilaisille (n=2)
- Keskustelu ammattilaisten kanssa (n=1)
- Pilottiyhteistyö (n=1)
- Kokemusasiantuntijoiden kuuleminen (n=1)

Johtopäätökset erityistavoitteen teemojen näkyminen tietopohjissa

Erytistavoitteen kannalta merkittäviä **ohjelmia**, kuten Lapsistrategiaa ja VANUPOa tai ohjaavia asiakirjoja, kuten kasvatuksen ja koulutuksen perusteasiakirjoja oli käytetty muutamissa hankesuunnitelmissa.

Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisen **oikeusperusteisuutta** oli tuotu niukasti esiin.

Lähes kaikissa hankesuunnitelmissa oli käytetty jotakin **valtakunnallista seurantatutkimusta**, mutta mikään yksittäinen seurantatutkimus ei esiintynyt useassa hankesuunnitelmassa.

Tutkimuksia oli käytetty kehitettävän palvelun hyödyllisyyden osoittamiseen (esim. liikunnan tai musiikin hyödyt). Osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon liittyviä tutkimuksia oli käytetty vähän.

Aiempiä **samoihin ilmiöihin liittyviä hankkeita** oli hyödynnetty melko hyvin, joskin valtaosin toteuttajien omia hankkeita. Muissa organisaatioissa tehtyä työtä ei oltu laajasti tunnistettu.

Kolmannes hankkeista oli **kuullut kohderyhmää** hankehakemuksen laadinnan tueksi.

Havainnot

Kansalliset ohjaavat asiakirjat

Hankeideoita kannattaa pohtia kansallisten ohjelmien, ohjaavien asiakirjojen ja hallitusohjelman näkökulmista. Ne auttavat erityistavoitteen mukaisten tavoitteiden asettamisessa.

Kansalliset seurantatutkimukset

Kansallisia seurantatutkimuksia voi hyödyntää laajemmin hankkeiden vaikuttavuuden ennakoarvioinnissa.

Erytistavoitteeseen liittyvä tutkimus

Hankkeen onnistumisen kannalta on hyödyllistä tunnistaa osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon liittyvä ajantasainen tutkimustieto.

Aikaisempien hankkeiden tunnistaminen

Hankehakijoiden on hyvä etsiä tietoa aiemmista samaan ilmiöön tai palveluun liittyvistä hankkeista. Hankkeiden toimintamallien kokoaminen esim. Innokylään helpottaa tunnistamista.

Yhteiskehittäminen

Lapset, nuoret, perheet ja ammattilaiset kannattaa ottaa mukaan ideoimaan ja kertomaan näkemyksiään jo hankesuunnitelmavaiheessa.

LASTEN, NUORTEN
JA PERHEIDEN
OSALLISUUDEN
KOORDINAATIO

Euroopan unionin
osarahoittama

Selvityksen toteuttanut **Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio** on ESR+ -rahoitteinen hanke, joka tukee valtakunnallisia ja alueellisia hanketoimijoita osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon teemoissa.

Koordinaatio edistää hankkeiden vaikuttavuutta, hankkeiden välistä yhteistyötä sekä toimii linkkinä viranomaistyöhön, strategiseen työhön ja tutkimukseen kansallisesti ja kansainvälisesti.

Koordinaatio toteutetaan SOS-Lapsikylän, Nuorten Akatemian ja Opetushallituksen yhteistyönä.

SOS
LAPSIKYLÄ

NUORTEN
AKATEMIA

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

